

December 2023

PROBLEMERNE FORTSÆTTER: SUPERSYGEHUSENE HAR NU KOSTET 12,1 MIA. KR. MERE END VENTET

Analyse udarbejdet af
Cheføkonom Jens Hjarsbech og analyt Adam Munk Riis

AXCELFUTURE
ERHVERVSLIVETS TÆNKETANK

HOVEDKONKLUSIONER

- I 2007 blev det besluttet at bygge seks helt nye supersygehuse. Men byggerierne været præget af budgetoverskridelser, kvalitetsforringelser og forsinkelser, der nu samlet set har resulteret i meromkostninger på hele 12,1 mia. kr.
- I 2023 har der fx været massive vandskader på Nyt Aalborg Universitetshospital. Vand er løbet ind gennem murstenene og nogle steder er der vokset mos på facaden. I juli blev det rapporteret, at der løb 40.000 liter vand ud på operationsstuerne.
- Fire af supersygehusene har overskredet budgettet, tre har måttet skære i projekterne, mens fem ikke står klar til tiden.
- Budgetoverskridelserne er indtil videre på 4,5 mia. kr., mens besparelser har betydet kvalitetsforringelser for 2,2 mia. kr. Endelig har forsinkelserne betydet en samlet ekstra kapitalomkostning på 5,5 mia. kr.
- Samlet set har problemerne med byggerierne indtil videre medført en meromkostning på hele 43,8 pct. af de oprindelige budgetter.
- Værst ser det ud for Nyt Hospital Nordsjælland, hvor budgetoverskridelser og forsinkelser har betydet en meromkostning på 4,2 mia. kr. svarende til 112 pct. af det oprindelige budget.
- Axcelfuture har tidligere opgjort meromkostningerne ved byggerierne af supersygehusene. Seneste opgørelse var fra marts 2023, og siden da er meromkostningerne steget med 2,7 mia. kr. Dette er hovedsageligt drevet af en ny opgørelse af budgetoverskridelserne på Nyt Hospital Nordsjælland, der er steget fra 0,7 mia. kr. til nu 2,3 mia. kr.

SUPERSYGEHUSENE HAR KOSTET 12,1 MIA. KR. MERE END VENTET (INDTIL VIDERE)

Da daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen tilbage i 2007 fremlagde visionen om en storstilet sygehusplan, blev der afsat 27,8 milliarder kr. til at bygge seks helt nye supersygehuse i Aalborg, Århus, Gødstrup, Odense, Køge og Hillerød.

16 år senere kan vi konstatere, at byggerierne har mødt et utal af problemer. Fire af supersygehusene har overskredet budgettet, tre har måttet skære i projekterne, mens fem ikke stod klar til tiden. Gennem indsamling af information om byggeprocesserne giver vi her et indblik i de samlede økonomiske omkostninger for de seks projekter. Denne rapport er Axcelfutures tredje opgørelse og er en opdatering af den seneste rapport fra marts 2023. Den viste, at de samlede omkostninger oversteg budgetterne med 9,4 mia. kr. Med denne opgørelse kommer vi nu op på 12,1 mia. kr.

Omkostningerne stammer fra budgetoverskridelser, tab af kvalitet ved besparelser samt kapitalomkostninger ved forsinkelser. De opdaterede omkostninger bygger på Indenrigs- og Sundhedsministeriets rapport om de kvalitetsfondsstøttede sygehusbyggerier.

De seneste problemer, som har skabt stor opmærksomhed, er på byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland. Nye beretninger om byggeriet fra andet kvartal i 2023 viser, at hospitalet står til at blive 2,3 mia. kr. dyrere end det oprindelige budget og fortsat er forsinket med 6 år. Kvadratmeterprisen er steget fra ca. 43.000 kr. til ca. 63.000 kr., som ligger væsentligt over gennemsnittet på ca. 40.000 for Odense Universitetshospital (OUH), Nyt Aalborg Universitet (NAU) og sygehuset i Køge¹. Derudover har der været massive vandskader på NAU. Dårligt murerarbejde har resulteret i, at vand er løbet ind gennem murstenene på facaderne og nogle steder er der vokset mos mellem murstenene. I juli blev det rapporteret at der løb 40.000 liter vand ud på operationsstuerne på grund af en dårlig samling i en af væggene.² Dette er sket i de første to kvartaler af 2023, men det vides ikke, om de fulde omkostninger forbundet med at udrede fejlene er inkluderet i rapporten udgivet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Derfor kan tallene i denne rapport ligge i den lave ende, da der er en risiko for flere budgetoverskridelser samt forsinkelser ved udbedringen af fejlene.

Sprængte budgetter og tvungne besparelser

Samlet set har der været budgetoverskridelser ved de seks supersygehuse på 4,5 mia. kr., jf. figur 1 og boks 1, hvoraf Nyt Hospital Nordsjælland og Nyt Aalborg Universitetshospital står for 3,8 mia. kr.

Skal de reelle meromkostninger ved supersygehusene vurderes korrekt, er det dog ikke nok bare at se på budgetoverskridelserne, men også de besparelser, der har måttet foretages for at undgå

¹ [Beretning om byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland](#)

² [Kæmpe vandskade på supersygehus - 40.000 liter vand fossede ud | TV2 Nord](#)
[Mos vokser ud af murværket, og isoleringen kan vrides for vand - sygehusbyggeri ligner alvorligt byggesjusk | Nordjylland | DR](#)

for store budgetoverskridelser. For disse besparelser giver kvalitetsforringelser, der også skal indregnes, når problemerne ved byggerierne skal opgøres.

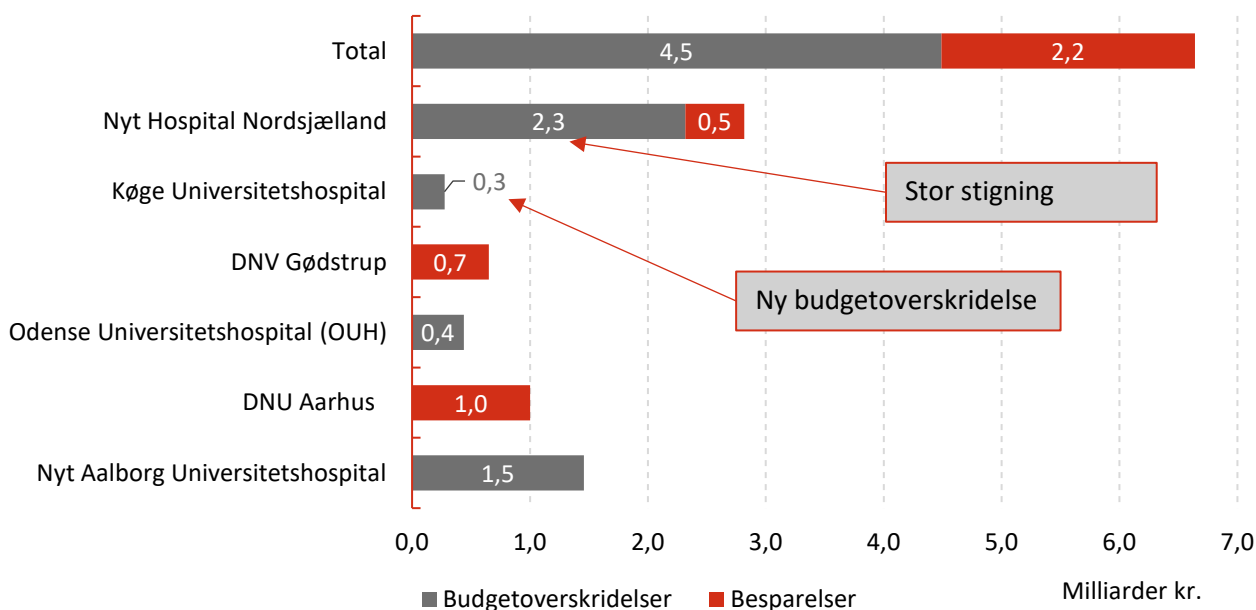
F.eks. er byggeriet af DNU Aarhus ikke gået over de budgetterede 4 milliarder kr., men sygehuset har efterfølgende været nødsaget til at finde besparelser på 1 milliard kr. pga. uventede udgifter til flytning fra de gamle til det nye sygehus. Dette vil unægtelig have indflydelse på kvalitet og velvære for patienter og ansatte på sygehuset.

Et andet eksempel er Nyt Aalborg Universitetshospital, hvor et patienthospital og et grønt areal er blevet sparet væk – besparelser der i øvrigt ikke indgår i vores opgørelse, da det ikke har været muligt at sætte beløb på dem. Derudover skal der muligvis bruges yderligere penge på at rette en gangbro ved helikopterplatformen, der udgør en sikkerhedsrisiko, da det har for stejl en hældning³.

De fire supersygehuse, der har overskredet budgetterne og foretaget besparelser i byggeriet, er i gennemsnit gået 26% over budget⁴. Dette må i øvrigt anses for underkantsskøn, da der som nævnt er besparelser, det ikke har været muligt at opgøre i kroner og øre.

Samlet set har meromkostningerne været på 6,7 mia. kr., hvoraf de 4,5 milliarder kr. stammer fra budgetoverskridelser, mens de 2,2 milliarder kr. skyldes besparelser, jf. figur 1.

FIGUR 1: STOR EKSTRAREGNING FRA BUDGETOVERSKRIDELSER OG BESPARELSER

Kilde: Baseret på nyeste tilgængelige information fra projekterne – se appendiks.

Store forsinkelser giver yderligere omkostninger

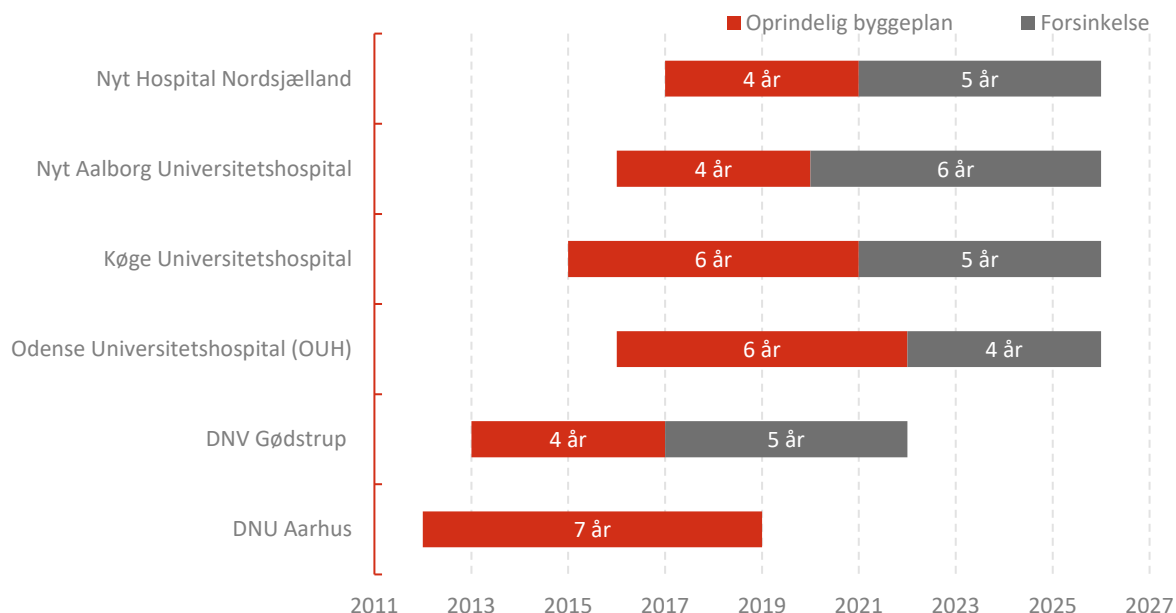
Supersygehuse har dog ikke kun været langt dyrere end antaget, de har også været ramt af massive forsinkelser, som har ramt 5 af 6 supersygehuse jf. figur 2. I gennemsnit har de fem forsinkede sygehuse været forsinket fem år. Dette tal er den nyeste vurdering, men der er risiko for endnu større forsinkelser, da der fortsat bygges på fire af supersygehuse. Det værste eksempel

³ [Supersygehus: Gangbro til helikopterplatform er bygget faretruende stejl | Ingeniøren](#)

⁴ Nyt Hospital Nordsjælland, DNV Gødstrup, DNU Aarhus og Nyt Universitetshospital Aalborg

er Nyt Aalborg Universitetshospital, der på nuværende tidspunkt forventes at stå færdigt i 2026, hele 6 år efter den oprindelige plan.

FIGUR 2: FORSINKELSER I BYGGERIET AF SUPERSYGEHUSENE

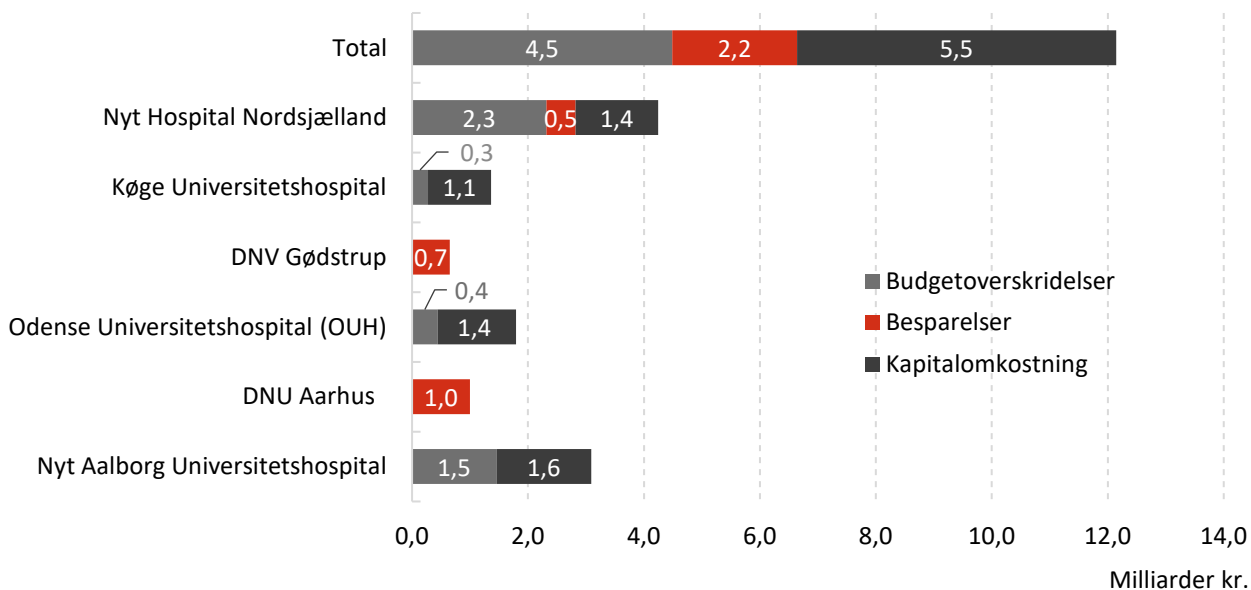
Kilde: Baseret på nyeste tilgængelige information fra projekterne – se appendiks.

Anm: Forsinkelser er beregnet ud fra oprindelige plan for, hvornår supersygehusene skulle være færdige, og de seneste forventninger om hvornår de står klar.

De store forsinkelser af byggerierne har haft konsekvenser for regionernes planer for indflytningen til flere af supersygehusene. Ud over de logistiske udfordringer, det har givet regionerne, har det medført økonomiske omkostninger. Den samlede kapitalomkostning forbundet med forsinkelserne af byggeriet af sygehusene løber op i 5,5 milliarder kr., jf. boks 2.

Derfor ender projekternes samlede omkostninger med at blive langt over de budgetterede 27,8 mia. kr. Når de samlede meromkostninger er opgjort, er de seks supersygehuse nu samlet gået 12,1 mia. kr. over budget, jf. figur 3. Dette er en stigning på 2,7 milliarder siden vores opgørelse fra marts. Den største meromkostning stammer fra Nyt Hospital Nordsjælland, som oplever store problemer med byggeriet. Der meldes om yderligere forsinkelser og problemer med byggeomkostninger, som har medført store stigninger i det samlede budget. Dette har fået kapitalomkostningerne til at stige yderligere.

FIGUR 3: SAMLEDE MEROMKOSTNINGER VED SUPERSYGEHUSENE

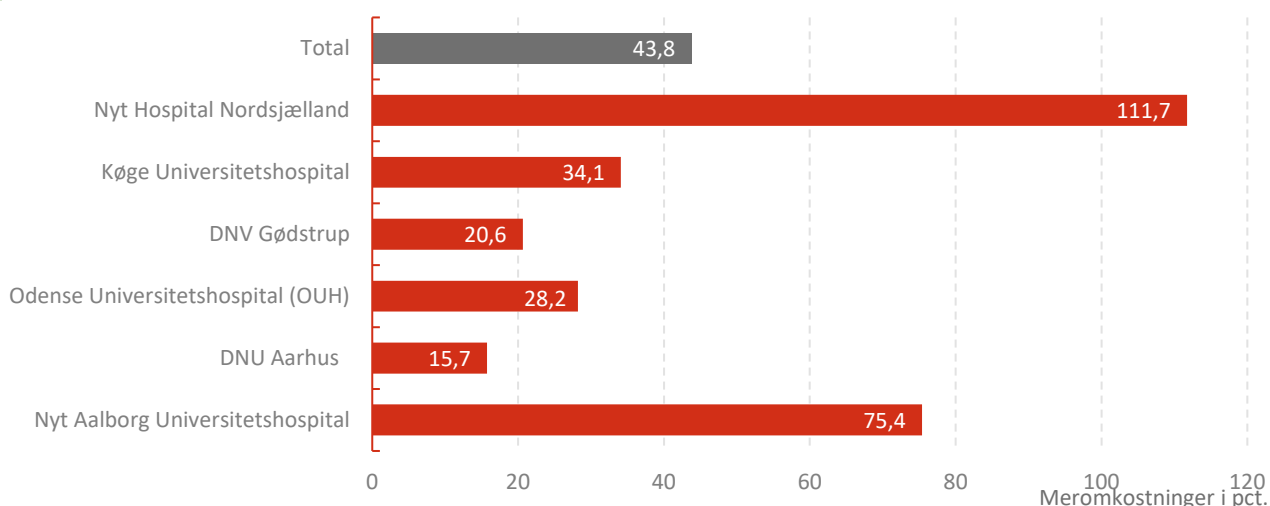

Kilde: Baseret på nyeste tilgængelige information fra projekterne – se appendiks.

Note: Til at beregne kapitalomkostningen er den samfundsøkonomiske diskonteringsrente på 3,5 pct. benyttet.

Samlet set har budgetoverskridelserne, kvalitetsforringelserne og forsinkelserne betydet meromkostninger ved supersygehusene på 43,8 pct. ift. de oprindelige budgetter, jf. figur 4. Værst ser det ud for Nyt Hospital Nordsjælland, hvor meromkostningerne er på 111,7 pct. af det oprindelige budget. Dernæst har Nyt Aalborg Universitetshospital oplevet meromkostninger på 75,4 pct. af det oprindelige budget.

FIGUR 4: MEROMKOSTNINGER IFT. DET OPRINDELIGE BUDGET

Kilde: Egne beregninger på baggrund af figur 1-3

BOKS 1: INDSAMLING AF DATA

Udregningerne i dette notat er baseret på de nyeste tal der er offentliggjort vedrørende de seks byggeprojekter.⁵ Der er indsamlet data manuelt fra Indenrigs- og Sundhedsministeriets rapport om de kvalitetsfondsstøttede sygehusbyggerier, byggeriernes egne hjemmesider, samt artikler og udtalelser om byggerierne. Derfor er tallene i dette notat konstrueret ud fra den information, der på nuværende tidspunkt er offentligt tilgængeligt.

Byggerierne er blevet forsinket ad flere omgange, mens budgetoverskridelser og besparelser er kommet løbende. Tallene tager udgangspunkt i den senest udgivne information, og budgetoverskridelser og besparelser er lagt sammen for hele perioden siden projekterne blev igangsat. Flere af sygehusene står ikke færdige endnu, og derfor er sidste melding omkring dato for ibrugtagning brugt til at beregne forsinkelsen for det enkelte sygehus.

Vi ser bort fra byggerierne af psykiatridelinger, da de anses som særskilte projekter.

BOKS 2: UDREGNING AF KAPITALOMKOSTNINGERNE VED FORSINKELSER

Forsinkelserne på projekterne har medført en kapitalomkostning, som skal medregnes i opgørelsen over meromkostningerne ved forsinkelsen af supersygehusene.

Til at beregne kapitalomkostningen har vi anvendt den samfundsøkonomiske reale diskonteringsrente, som Finansministeriet har fastsat, på 3,5 pct. pa. Denne består af kalkulationsrenten på 2,0 pct. plus en risikopræmie på 1,5 pct. Denne rente er konservativt sat (dvs. den er et underkantskøn), idet en del af omkostningerne påhviler private entreprenører, som har en væsentligt højere kapitalomkostning end staten. Forsinkelserne har endvidere påført regionerne omkostninger til at håndtere logistiske problemer, som ikke er medtaget i beregningerne⁶.

KONTAKT
JENS HJARSBECH
CHEFØKONOM
TLF. 26 19 65 25
JH@AXSELFUTURE.DK
[LINKEDIN.COM/IN/JENSUHJARSBECH/](https://www.linkedin.com/in/jensuhjarsbech/)

⁵ Pr. 22/11/2023

⁶ Dokumentationsnotat – den samfundsøkonomiske diskonteringsrente, Finansministeriet (2021)
[Dokumentationsnotat for den samfundsøkonomiske diskonteringsrente \(fm.dk\)](#)

APPENDIKS - KILDELISTE

[SUU Alm.del - Bilag 359: Status på kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier til Folketingets Sundhedsudvalg pr. 2. kvartal 2022 \(ft.dk\)](#)

[SUU Alm.del - Bilag 67: Årlig rapportering for 2022 til FIU og SUU om kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier \(D2469816\).pdf \(ft.dk\)](#)

[SUU Alm.del Bilag 34 Status på kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier til Folketingets Sundhedsudvalg pr 1 og 2 kvartal 2023docx](#)

DNV Gødstrup:

Forsinkelse og budgetoverskridelse: [Jysk supersygehus forsinkes igen: Fordyres med 110 millioner kroner - Licitationen](#)

[Allerede fire år forsinket: Åbningen af nyt supersygehus udskydes yderligere | Midt- og Vestjylland | DR](#)

Kvalitetsforringelser: [Ugeskriftet.dk](#)

Nyt Aalborg Universitetshospital:

Budgetoverskridelse og forsinkelse: [Byggeriet af Nyt Aalborg Universitetshospital i store vanskeligheder – men der er en vej frem \(rn.dk\)](#)

[Nordjysk supersygehus overskrider budgettet med 1,37 mia. kr. | Dagens Byggeri](#)

Kvalitetsforringelse og budgetoverskridelse: [Medie: Skandaleramt supersygehus ramt af nye problemer \(berlingske.dk\)](#)

Vandskader: [Kæmpe vandskade på supersygehus - 40.000 liter vand fossede ud | TV2 Nord](#)
[Mos vokser ud af murværket, og isoleringen kan vrides for vand - sygehusbyggeri ligner alvorligt byggesjusk | Nordjylland | DR](#)

Odense Universitetshospital (OUH):

Byggestart og forventet levering: [Supersygehus overskrider budgettet med 1,3 milliarder kroner | TV SYD](#)

Forsinkelse: [SUU Alm.del - Bilag 359: Status på kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier til Folketingets Sundhedsudvalg pr. 2. kvartal 2022 \(ft.dk\)](#)

[Estate Media – Nyt OUH bliver forsinket bliver for tredje gang og bliver en halv milliard dyrere](#)

Nyt Hospital Nordsjælland:

Forsinkelse og budgetoverskridelser: [Regningen for nordsjællandsk supersygehus vokser igen - Licitationen](#)

[Supersygehus i Nordsjælland sprænger budgettet igen - TV 2](#)

Budgetoverskridelser: [Administrationens bemærkninger til brev fra Sundhedsministeren vedr. Nyt Hospital Nordsjælland \(regionh.dk\)](#)

[Bilag 1 - Kvartalsrapport for 2. kvartal 2022 \(regionh.dk\)](#)

[Beretning om byggeriet af Nyt Hospital Nordsjælland](#)

Køge Universitetshospital:

Forsinkelse: [Ikke så super: Sygehuse er 37 år forsinket | Fagbladet 3F](#)

DNU Århus:

Kvalitetsforringelser: [Udsigt til store besparelser på sygehus: Mangler en milliard kroner | TV2 ØSTJYLLAND \(tv2ostjylland.dk\)](#)

[Supersygehus byggede ikke stort nok – må bruge 20 millioner om året på husleje andre steder | Østjylland | DR](#)